

Espai d'espiritualitat

RETROBAR L'AL·LELUIA

En la litúrgia dels antics sacramentaris, durant la celebració de la Vetlla Pasqual, després de la lectura de l'epístola, el diaca s'apropava al bisbe i deia: "Pare, anuncio un gran goig, és l'hora de l'al·leluia". I el bisbe s'aixecava entonant el primer al·leluia que in crescendo era repetit tres vegades amb versets del salm 117: "Aquest és el dia que ha fet el Senyor".

L'al·leluia, com el paradís, no l'hem perdut durant la Quaresma: el retrobem a la Nit de Pasqua. L'al·leluia pasqual ve de la fe de la primera Pasqua i de la Pasqua perenne que viu l'Església. En l'hora present del món i de l'Església, sempre hi ha la certesa que Crist és vivent i que ha estat glorificat per donar-nos l'Esperit Sant.

Cap tenebra pot obscurir aquesta primera veritat. Totes les onades de la desolació poden passar per damunt de la vida de l'Església, però aquesta no ha de perdre mai l'al·leluia de la Pasqua. Mai hem de perdre l'al·leluia, sempre l'hem de retrobar. És el "canticum firmus", la remor de fons de la vida eclesial. Sempre serà veritat que Crist ha vençut la mort i ens ha donat la vida. Sempre serà veritat que ens convoca com Església.

Som el poble de la lloança, de l'Evangeli i de la caritat. Que totes les campanes de tots els campanars de l'arxidiòcesi toquin a la joia pasqual durant la Nit de Pasqua, i nosaltres abracem-nos mútuament i saludem-nos dient els uns als altres: Crist veritablement ha ressuscitat. No perdem l'al·leluia; perdríem l'alegria i també l'esperança. Sempre és hora d'entonar l'al·leluia. La Mare de Déu, que ha acompanyat sempre el camí de l'Església, ens acompanyi en el moment present a nosaltres: "Regina caeli laetare, al·leluia".

Rafael Serra Abellà, pvre.

Símbols i signes

EL SENYAL DE LA CREU

Els cristians fem sovint amb la mà dreta el senyal de la creu sobre nosaltres mateixos, o el rebem d'un altre, com en el cas del bateig o les benediccions. És un gest ple de significat: és una confessió de la nostra fe en que Déu ens ha salvat en la creu de Crist. És un signe de pertinença al poble de Déu, i ens fa prendre consciència que, pel sagrament del baptisme, hem entrat a formar part de l'Església. La creu presideix la nostra celebració en un lloc destacat: a sobre o ben a prop de l'altar, per a significar no solament que és la nostra bandera o estendard (Nm 21,9), sinó també que en l'Eucaristia s'actualitza el sacrifici de la creu.

Durant la celebració de l'eucaristia, repetim aquest senyal en diferents moments:

Al començament de la missa, quan invoquem el Pare, el Fill i l'Esperit Sant, unim el símbol de la creu de Crist amb el Déu trinitari. Al proclamar l'Evangeli, fem el senyal de la creu al front, a la boca i al pit. Aquest gest vol expressar que volem acollir la Paraula que serà proclamada, ja que, en aquest moment, serà el mateix Crist que ens parlarà. A la benedicció final, en acabar l'Eucaristia, el ministre que presideix fa una creu sobre la comunitat i aquesta l'acull per rebre, d'aquesta manera, la benedicció.

Meritxell Nin Mercader

Què cantem?

CRIST ENS HA SALVAT

(Música: Albert Taulé. Lletra: A. Taulé i J. Soler Amigó. MD 566)

Aquest cant alegre i festiu omple la majoria de les celebracions de les nostres parròquies. La seva melodia juganera i la seva lletra encertada ajuden a viure l'esperit de la Pasqua com a veritable festa dels cristians. La tornada insisteix en la salvació que Jesús ens dona ("ple de vida Crist ens ha salvat"), i fa referència al mateix nom de Jesús, "Déu salva", tal com va ser anunciat a Maria abans de l'Encarnació. I el misteri de la seva Pasqua ens omple d'esperança, i ens alegra en el Senyor.

Les estrofes fan un repàs, amb un llenguatge ingenu i profund allhora, dels diversos aspectes de la celebració pasqual: Crist és l'anyell

pasqual immolat; el testimoni dels apòstols ens porta a la salvació; cal cercar "les coses de dalt", l'aigua i el foc de l'Esperit... Una bona síntesi dels diversos evangelis que es llegeixen en aquest temps.

A tall d'anècdota, un mossèn del nostre arquebisbat feia cantar als nens: "Ell ens porta... botifarres", i tota la canalla responia "No! Esperança!". I això, que sembla una bestiesa, de fet no ho és: Jesús, amb la seva Pasqua, no ve a portar-nos la plenitud de l'abundància en aquest món (les botifarres, les noves "olles d'Egipte"), sinó que ens porta la Vida plena, l'esperança de viure sempre en Déu.

Jordi Rovira Busquets

Sants de casa nostra

26 d'abril, memòria de sant PERE ERMENGOL

Pere Ermengol de Rocafort nasqué l'any 1238 a la Guàrdia dels Prats, actualment un nucli de població de Montblanc. Procedent d'una família noble, els anys de la seva joventut van estar marcats pel bandolerisme, liderant un grup d'homes que atracaven a la gent que passava pels camins. De fet, el mercedari Fra Bernat Corbera, quan Pere encara era un nadó, va profetitzar que «un patíbul el faria sant».

Un dels assalts que va organitzar va ser al rei Jaume I. Entre els soldats de la seva escorta, però, hi havia el pare de Pere Ermengol. En veure-ho, el fill es va penedir i es va traslladar a Barcelona per viure la penitència al convent de la Mercè. Aquest canvi de vida el portà a iniciar la vida religiosa l'any 1258 i va esdevenir prevere.

El mercedari Pere Ermengol va centrar gran part de la seva tasca a la redempció de captius i a l'evangelització d'infidels. El 1266, en un alliberament de divuit infants captius a Algèria, es va entregar com a penyora per a poder-los salvar i va ser empresonat i condemnat a mort. Estant ja al patíbul, un grup de mercedaris van arribar amb la quantitat necessària de diners per a alliberar-lo, i el seu cos va ser despenjat. Fra Pere va atribuir la seva vida a Maria, que l'havia mantingut en vida penjat a la forca. El coll tort, una senyal morada i el rostre pàl·lid el van acompanyar fins a la seva mort.

Els darrers anys de la seva vida els va passar al seu poble natal, al convent de Santa Maria dels Prats, on va morir el 27 d'abril de 1304, a causa d'una llarga malaltia i envoltat de fama de santedat. De fet, el cos d'Ermengol va restar exposat durant tota una setmana després de la seva mort degut al gran nombre de peregrins que venien a venerar-lo. La canonització de Fra Pere Ermengol arribà amb el papa Innocenci XI, l'any 1687, tot i que ja des de l'any 1626 el papa Urbà VIII n'havia aprovat i reconegut el culte.

La revolta iconoclasta que va comportar la Guerra Civil Espanyola va suposar la desaparició del cos de sant Pere Ermengol, però uns joves de la Guàrdia dels Prats van poder rescatar de les flames uns fragments d'ossos que la localitat encara avui venera amb devoció. Diuen els goigs: «De la Conca flor marcida que enlairà la santedat, Armengol, la nostra vida feu ben neta de pecat». Sant Pere Ermengol, pregueu per nosaltres!

Carles Bardou Ciurana

L'Eucaristia, pas a pas

CREDO

Els diumenges i les solemnitats, acabat el silenci amb què conclou l'escolta de l'homilia, la comunitat es posa dreta per professar la seva fe en l'anomenat credo, verb llatí que significa: "crec".

El seu origen el trobem en la celebració del baptisme. Al segle V, es va introduir com a part de l'Eucaristia en els ritus litúrgics d'orient. Al segle VI el trobem en el ritu hispanomossàrab, però no després de l'homilia, sinó abans del Parenostre. Curiosament, fins al segle XI no apareix en el ritu romà.

L'anomenat "credo llarg" té el nom de nicoconstantinopolità ja que es va elaborar en el concili de Nicea l'any 325. L'anomenat "credo curt" té el nom de símbol dels apòstols, i apareix per primera vegada en una carta de l'any 390.

El credo està lligat a la proclamació de la Paraula de Déu: l'assemblea dona el seu assentiment i la seva resposta a la paraula de Déu escoltada en les lectures i comentada en l'homilia, i porta al seu cor la seva fe.

¿Com podem respondre a Déu que ens ha parlat, si no és professant la nostra fe? L'única resposta és dir-li que creiem en Ell i en la seva Paraula, i que creiem tots junts, com Església, en el Déu revelat com a Trinitat i en les meravelles que ha fet per la nostra salvació, perquè perdura eternament el seu amor.

Aquestes dotze afirmacions de la nostra fe, posades juntes, expressen la totalitat de la fe cristiana, i ens permeten a cadascun de nosaltres reconèixer-nos fills i filles de l'Església, poble de Déu reunit per celebrar la fe que compartim i que ens fa cos de Crist. El credo no és la meua opinió, allò que em sembla o allò que podria ser, sinó una autèntica afirmació, entrega i donació

Xavier Roig Rovira, pvre.